

KARTA PRACY

Notatka syntetyzująca

Notatka syntetyzująca to sumaryczna informacja o tekście lub tekstach, uwzględniająca kluczowe zagadnienia. Powinna liczyć od 60 do 90 wyrazów i zawierać:

- zestawienie poglądów autora lub autorów, dotyczących analizowanego zagadnienia;
- porównanie ich stanowisk;
- wniosek uogólniający.

Cechy notatki syntetyzującej

- jest rzeczowa, zgodna z tematem i treścią tekstu lub tekstów;
- zawiera kluczowe informacje dotyczące określonego zagadnienia;
- dąży do syntezy: koncentruje się na określeniu stanowiska każdego z autorów względem zagadnienia ujętego w temacie, a następnie na sformułowaniu ogólnego stwierdzenia dotyczącego tego, jak oba teksty odnoszą się do tematu;
- koncentruje się na wychwyceniu podobieństw i/lub różnic w ujęciu tematu przez obu autorów;
- jest spójna – składa się z logicznie powiązanych ze sobą zdań, napisana tekstem ciągłym i własnymi słowami (należy stosować m.in. parafrazę, synonimy, uogólnienie treści).

1. Na podstawie podanego niżej tekstu określ i uzasadnij stosunek autora do zjawiska nazywanego turystyką. (0–3 pkt)

Turystyka przypomina trochę pielgrzymki średniowieczne. Też były masowe i też kwitnął wokół nich wielki interes. [Jednak] pielgrzymi różnili się od turystów tym, że wiedzieli, dokąd idą i po co [...]. Wszystko, co im się po drodze zdarzyło i co zobaczyli, było przygodą i nagrodą za trud.

Natomiast turysta, wabiony najczęściej przez wyspecjalizowane w tej dziedzinie przedsiębiorstwa, jedzie zobaczyć coś, o czym nie wie jeszcze, czy go zaciekawi, i za co z góry zapłacił. Nie ma w głowie ani oka, ani mózgu, tylko liczniki odbierające zwrot wkładów. Wraca z podróży uboższy nawet duchowo, bowiem pozbył się ciekawości. Już wie, jak wygląda Grecja, taka sobie, nic specjalnego [...].

Każdy kraj robi, co może, aby się spodobać nie tyle turyście, który i tak nic nie widzi, co przedsiębiorstwom, które go przywożą. Idą razem na sprzedaż historia, religia, cuda, czyny bohaterów, folklor, kuchnia, martyrologia, przyroda, powietrze, słońce, cisza, wszystko; wszystko jest do zdeptania, wygapienia, pomacania, zakrzyczenia, spaprania i sfalszowania.

A. Kijowski, *Co jest święte?* w: tegoż, *Bolesne prowokacje*, Poznań 1989, s. 135–136.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Wypisz z tekstu wyrażenia oceniające. Napisz, za pomocą jakich środków stylistycznych zostały sformułowane. (0–3 pkt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Jakim słowem można określić, zgodnie z wnioskami autora, turystę? Zakreśl najtrafniejszą odpowiedź. Krótko uzasadnij swój wybór. (0–3 pkt)

A – zagubiony B – zmanipulowany C – oszukany D – wykorzystany

.....

.....

.....

4. Na podstawie poniższego tekstu scharakteryzuj podróż reporterską. (0–2 pkt)

W przypadku podróży reporterskiej nie ma mowy o jakiegokolwiek turystyce. Podróż reporterska wymaga ciężkiej pracy i wielkiego przygotowania teoretycznego. Zdobywania wiedzy o terenie, na który się jedzie. Podróż ta nie zna relaksu. Odbywa się w pełnej koncentracji, skupieniu. Musimy mieć świadomość, że miejsce, do którego dotarliśmy, być może jest nam dane tylko raz w życiu. Nigdy tu nie wrócimy, a mamy godzinę, żeby je poznać. Przez godzinę musimy wszystko zobaczyć, zapamiętać, usłyszeć, utrwalić nastrój, sytuację, atmosferę [...]. Podróż reporterska wyczerpuje i wycieńcza. W czasie ostatniej podróży do Afryki straciłem dziesięć kilogramów [...]. Jeśli ktoś dowie się, że reporter był w Kongo, i mówi: a, ja też tam byłem i zwiedzałem, to mówi o dwóch różnych rzeczach. To jest zupełnie inny typ doświadczenia i percepcji świata. Dlatego reporterskie podróżowanie wymaga pewnej nadwyżki emocjonalnej, wymaga pasji.

R. Kapuściński, *Autoportret reportera*, Kraków 2003, s. 13–14.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Określenie „podróż” powtarza się w wypowiedzi Kapuścińskiego wielokrotnie. Jakimi terminami można je zastąpić? Podaj trzy propozycje. (0–3 pkt)

.....

.....

6. Wypisz z tekstu Kapuścińskiego dwa określenia, które zupełnie nie pasują do postawy turysty, oraz dwa takie, które mogłyby ją charakteryzować. (0–4 pkt)

.....

.....

.....

.....

7. Dlaczego obaj autorzy uważają podróże turystyczne za zjawisko powierzchownego kontaktu ze światem? Jakie pogłębione formy kontaktu z nim przeciwstawiają turystyce i dlaczego? (0–4 pkt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Biorąc pod uwagę teksty Kijowskiego i Kapuścińskiego, zredaguj notatkę syntetyzującą na temat: W jaki sposób podróże kształcą? Notatka powinna liczyć 60–90 wyrazów, być wolna od uchybień stylistycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych. (0–6 pkt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....